

A HTMT HÍREI

Erdős László, az MTA külső tagja kapta az Erwin Schrödinger-díjat

A magyar matematikusnak Markus Arndt német kvantumfizikussal megosztva ítélték oda az Osztrák Tudományos Akadémia (ÖAW) egyik legnagyobb elismerését. Erdős László kutatási területe a matematikai fizika és a valószínűség számítás. 2017-ben Horng-Tzer Yauval együtt megkapta az Amerikai Matematikai Társulat (AMS) Leonard Eisenbud-díját a matematika és a fizika területén a Wigner-féle véletlen mátrixok sajátérték-statisztikai univerzalitási tulajdonságainak igazolása terén elért, áttörést hozó eredményeiért. [...] 2015-ben az Osztrák Tudományos Akadémia levelező tagja, valamint az Academia Europaea tagja lett. 2016 májusában a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Ukrán–magyar viszony: Olvadásra várva

Február 24-én megtartotta első ülését a bővített hatáskörű magyar–ukrán oktatási munkacsoport. [...] Ukrajna Oktatási és Tudományos Minisztériuma honlapján is napvilágot látott egy hivatalos tájékoztató e tárgyban. Ezek szerint az ukrán küldöttséget Vira Rohova miniszterhelyettes vezette a találkozón, „amelyen részletesen megvitatták a magyar nyelvhasználati modell bevezetésének lépéseit és mechanizmusait azon általános és középfokú oktatási intézmények oktatási folyamatába, amelyekben az államnyelv mellett magyar nyelven oktató osztályok működnek.” A tárgyalások eredményeként kölcsönös megértés alakult ki a felek közös szándékáról, hogy minőségi feltételeket biztosítsanak a magyar származású ukrán állampolgárok iskoláztatásához, és megállapodtak abban, hogy folytatják e kérdések megvitatását a tárcaközi munkacsoportban.” [...] ...a HVG interjút közölt Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszterrel. [...] Legalább két országos ukrán portál idézte az interjúból Kuleba szavait arról, hogy Magyarország most már elfogadja jelenlegi formájában az oktatási törvényt. Ugyanakkor az ukrán külügyminiszter véleménye, hogy „nincs semmi, ami azt mutatná, hogy a magyar kisebbség Kárpátalján komolyan venné a szeparatizmus kérdését” nem érdekelte az ukrán sajtót...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Elnöki törvénytervezet az ország militarizálására

Már akár e hét folyamán elfogadhatja második olvasatban az ukrán parlament Volodimir Zelenszkij törvénytervezetét a katonai szolgálatról, áll a strana.ua terjedelmes elemzésében. Most Zelenszkij olyan drákói szabályokat vezetne be, amilyenekre még elődje sem volt képes. A 3553. számú törvénytervezet kötelezné a munkaadókat, hogy csak azokat a férfiakat alkalmazhatják, akiknek van katonakönyvük. E nélkül tehát senki nem juthatna munkahelyhez, ami az elemzés szerint az illegális munkaerő piacot erősítené. Elnöki ukáz nyomán bármikor mozgósítani lehetne a tartalékos állományt, vagyis fél évre be lehetne hívni a sereg bármely alakulatához a korábban már szolgált állampolgárokat. A portál írása szerint az új törvény drákói bírságokkal és büntetéssel sújtaná a sorozás elől elzárkózókat...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Első olvasatban elfogadta a Legfelső Tanács a téli-nyári óráátállítás megszüntetéséről szóló törvényt

Megszavazta első olvasatban a Legfelső Tanács szerdai ülésén a nyári időszámításra történő átállítás eltörléséről szóló törvényt, a hatályba lépéséhez a képviselőknek véglegesen el kell fogadniuk. Ha a törvényt véglegesen elfogadják, akkor Ukrajnában márciusban nem állítják át az órákat nyári időszámításra, és továbbra is marad a téli időszámítás. [...] A tervezetet betervező Ruszlan Sztefancsik, a Legfelső Tanács első alelnöke megjegyezte, szükség esetén második olvasatban olyan „kompromisszumos” javaslatokkal bővíthetik a törvényt, amelyek lehetővé teszik, hogy bizonyos kistérségek (hromadák) regionális munkaidőt vezessenek be. A politikus ezt azzal indokolta, hogy Luhanszk, részben Doneck, Harkiv megye, valamint Kárpátalja más időzónába esik...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Fodó Sándorra emlékeztek szülőhelyén

Csöndes koszorúzással és kerékpáros maratonnal emlékeztek Fodó Sándorra, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) alapító elnökére születésnapja alkalmából. A viski származású Fodó Sándor a kárpátaljai magyarság polgárjogi harcosa volt, akinek születése napjához köthető a KMKSZ megalakulásának napja. Február 26-a – az emlékezés dátuma mellett – egyben a kárpátaljai

magyar érdekvédelmi képviselőt megszületésének napja is, mely képviselőt immáron 32 éve küzd a kisebbségi jogokért. A megemlékezést – a karantén szabályokat betartva – szűk körben rendezték meg...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Riport: Az ortodox egyház gazdasági helyzete

Jövedelmező gazdasági vállalkozásnak is beillik a Román Ortodox Egyház (BOR), mely az üzleti élet számos területén vetette meg a lábát. A román sajtó megkísérelte számba venni a vagyont, és arra az eredményre jutottak, hogy 35 ezer hektárnyi erdőt és 40 ezer hektárnyi szántót birtokolnak, melyek összértéke eléri a 420 millió eurót. Legalábbis a 2011-es adatok ezt mutatták, a BOR vagyona pedig folyamatosan nő. Romániában összesen 27 384 templom van, és ennek mintegy 60 százaléka ortodox kegyhely. Pontosabban 16 400 működő ortodox templomot tartanak nyilván. [...] Összesen 7 047 iskolánk van, tehát 3,9-szer több a templom, mint az iskola, de az ortodox templomok száma önmagában 2,3-szorosa az iskoláknak. [...] Gyertyagyáraik vannak például, melyek valószínűleg komoly jövedelmet hoznak mióta kötelezővé tették a hívek számára, hogy csakis egyházi gyártású gyertyákat gyűjthetnek a kegyhelyeken. Maguk gyártják az a sok-sok kis ikont, keresztet, kalendáriumot, és mindenféle tárgyat, melyet a hívek előszeretettel vásárolnak, árusbódéjuk pedig majd’ minden templom mellett van. Jelentős ingatlanbefektetések is vannak. A kommunikációban sem hagyatkoznak mindössze a hívek templomlátogatási kedvére: övük a Trinitas Rádió, a Trinitas TV, a Lumina nevű újság és a Basilica hírügynökség...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

45 joghallgatót zár ki a Bukaresti Egyetem csalás miatt

Tegnapelőtt jelentette be a Bukaresti Egyetem rektora, Marian Preda, hogy kizárják azt a 45, elsőéves diákot, akiket csaláson értek a februári online vizsgáztatás során. Az első éves hallgatók a jogi karra jártak, ami a rektor szerint még inkább súlyosbítja a vétküket, hiszen belőlük lettek volna a jövő ügyvédei, bírói. Preda arról is beszélt, hogy komoly gondok vannak a hazai felsőoktatásban, ide tartozik a „tömegoktatásra” való áttérés, a „diplomagyarak” megjelenése, valamint a színvonalas egyetemek alulfinanszírozottsága. Az edupedu.ro szerint a 45 elsőéves joghallgató a Whatsapp applikáció segítségével csalt a vizsgákon...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Nem segítettek a diákokon, csak elméletben könnyítettek a kísérettségi románvizsgáján

A nyolcadikosok képességvizsgájának román nyelv és irodalom követelményeiből kiiktattak ugyan néhány elemet, de a közzétett mintatétel nem különbözik lényegesen a tavalyitól – mondta el megkeresésünkre Bors Kinga román szakos pedagógus. Ez a „könnyítés” nem változtat a diákok helyzetén, ennél sokkal többre számítottak a tanárok és a nyolcadikosok is. [...] A minisztérium közzétett egy vizsgatételmintát, ez alapján az érintettek szerint minimálisat módosítottak, illetve könnyítettek – mondta el lapunknak Bors Kinga, a csíkszeredai Petőfi Sándor Általános Iskola román szakos tanára. Az idei vizsgán a szövegértésre fektetik a hangsúlyt, viszont ez sok esetben nehézséget okoz a magyar anyanyelvű diákoknak, hiszen egy addig ismeretlen szöveggel kell megbirkózniuk...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Stratégiai együttműködést tervez a BBTE a háromszéki önkormányzatokkal

Stratégiai együttműködés lehetőségeiről egyeztettek szerdán Sepsiszentgyörgyön a Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) rektorhelyettesei, Soós Anna és Markó Bálint, valamint Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke és Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere. [...] A sepsiszentgyörgyi önkormányzat egymillió lejt különít el az idei költségvetéséből, hogy a román anyanyelvűek magyar nyelvet, a magyarok román nyelvet tanulhassanak. A keretből összesen ezer személynek tudnak ezer lejes támogatást nyújtani, mondta Antal Árpád. Az egyetlen elvárás, hogy egy szinttel emeljék a nyelvtudásukat, tehát az alapszintet középfokra, a középszintet haladóra...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Alternatív oktatás járványban: Hogyan alkalmazkodnak az erdélyi iskolák?

Hogyan valósulhat meg online az alternatív oktatás? Még úgy is kérdéses a módszer hatékonysága, hogy a kisdíjak már visszatérhettek az iskolapadokba, de egy sor korlátozásnak kell eleget tenni, ami pont a személyes kapcsolatoknak, a közös játékoknak, műhelymunkáknak tehet keresztbe. Step by Step (Lépésről-lépésre) módszerrel oktató erdélyi tanítókkal kerestük a választ a kérdésre. Romániában az 1994/95-ös tanévben indultak az első ilyen csoportok. A Step by Step elsősorban a gyermek kulcspotenciáljának a fejlesztésére alapoz. Fodor Emőke, a szamosújvári Kemény Zsigmond Elméleti Liceum tanítónője elmondta, náluk jelenleg úgy zajlik a Step by Step-oktatás, hogy a padok szét vannak szórva a teremben, mindenki egyesével ül, akárcsak a hagyományos osztályokban. Az online oktatásról azt mondta, hogy ott semmiképpen nem tudták a step by step-es módszereket alkalmazni, de mindent megpróbáltak...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Nemcsak a románok várják el tőlünk, hogy tökéletesen beszéljünk románul, de mi is magunktól

A legutóbbi Transindex-kerekasztal témája „nyelvtudásunk és a román nyelvvel szembeni attitűdjeink” volt. A román nyelvvel való bonyolult viszonyunk elemzése újabb fejezetében Vig Emese felelős szerkesztő beszélgetett Toró Tibor politológussal és Kiss Tamás szociológussal. A témában elismert kutatóknak számító vendégeinket arról faggattuk, arról tulajdonképpen mennyire beszélünk jól románul, illetve hogy milyen berögzült hiedelmek, frusztrációk, tévhitek keserítik meg az életünket az állam nyelvével kapcsolatban. Amit a szakértők rámutattak: többet várunk el magunktól mi, romániai magyarok, mint amennyit teljesíteni lehet, ezért frusztráltak közülünk nagyon sokan. Figyelemre méltó (egyszeresmind tragikomikus) az, hogy a kutatások szerint nemcsak a románokat zavarja az, ha valaki nem beszél tökéletesen románul. Hanem a magyarokat is, akik nemcsak maguktól, de a többi magyartól is elvárják, hogy anyanyelvi szinten beszéljenek románul. Nem jól, nem felsőfokon, hanem úgy, mint egy román. Ennek a jelenségnek neve is van: a „native-languageism” amit talán „anyanyelvizmusnak” fordíthatnánk magyarra. A két szakértő lerombolta azt a közhiedelmet is, miszerint az erdélyi magyarok nem akarnak megtanulni románul. Ezt egyébként konkrétan mérték is: 97%-unk gondolja azt, hogy nagyon fontos jól megtanulni az állam nyelvét...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Arany Jánosra emlékeztek szülővárosában, Nagyszalontán

Szülővárosában, Nagyszalontán is megemlékeztek a legnagyobb magyar epikus költőről, Arany Jánosról. A költőóriás a dél-bihari hajdúvárosban látta meg a napvilágot 1817. március 2-án, a helyi magyarság pedig hagyományosan megemlékezik a település leghíresebb szülöttjéről. A március 2-ai megemlékezést hagyományosan a település központjában, a református templom mellett kialakított szoborparkban, Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész alkotásánál, az egészalakos Arany János-szobornál szokták megszervezni. [...] Az emlékházban egyébként népművészeti és néprajzi kiállítást rendeztek be, és a helyi önkormányzat több mint tíz évvel ezelőtt nádfedelet rakatott az épületre, visszaadva neki azt a hangulatot, amilyen lehetett Arany János korában, mintegy két évszázaddal ezelőtt. [...] A keddi főhajtást szikrázó napsütésben, kellemes tavaszi időben tartották meg...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Betekintés a 20 huszonéves tehetség 2020-ban program kulisszái mögé

Számos olyan fiatal él körülöttünk, akik korukat meghazudtoló tehetségek – hívta fel a figyelmet a Krónikának nyilatkozó Both Orsolya, a kolozsvári YZ Intézet ügyvezetője, akit az általuk kiosztott 20 huszonéves tehetség 2020-ban díjról, az ötlet megszületéséről, a tehetségek kiválasztásának folyamatáról, a projekttel elért hatásról, a helyi példaképek bemutatásának fontosságáról faggattunk. [...] Közös bennük, hogy az öt meghirdetett kategória valamelyikében – tudomány, kultúra, közélet, üzlet, sport – kimagaslóan teljesítenek, és tevékenységük Kolozsvárhoz köthető. A velük készült interjúk hétről hétre jelennek meg az YZ Intézet Spotify-csatornáján podcastként, illetve a Paprika Rádióban hallható csütörtökönként 19 órától. Both Orsolya lapunknak elmondta, hogy a 2020-as évet tematikus negyedévekre osztották, és ennek függvényében különböző témák köré építették rendezvényeiket, kampányaikat...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Erdélyben telelnek a Szibériából és a skandináv országokból érkező fülesbaglyok

Akár Szibériából vagy a skandináv országokból is Erdélybe repülhetnek telelni az erdei fülesbaglyok, akik a széltől védett fákat szeretik, és majdnem mindig visszatérnek a jól megszokott telelőhelyükre. A Milvus Csoport szakembereinek felügyeletével idén télen 55 önkéntes számolta össze a településeken telelő fülesbaglyokat. Mint Bärbos Lőrinc biológus, programfelelős elmondta, a városokban, falvakban telelő fülesbagoly-populációt vették górcső alá, azt vizsgálva, hogy hány madár húzódott be a szélvédett fákra. Bár még a begyűjtött adatokat nem dolgozták fel, már most is tudni lehet, hogy idén télen az ország 21 megyéjének 94 településén 55 önkéntes végzett megfigyeléseket, és 1898 erdei fülesbaglyot és egy réti fülesbaglyot számoltak. 32 település esetében csak elhagyott gyülekezőhelyeket azonosítottak. Azt tapasztalták, hogy ha például egy évek óta telelőhelyként használt fát kivágnak, akkor két helyzet áll fel: a baglyok úgyis eljönnek a településre, és egy másik, széltől védett fát választanak, majd ott telelnek, de az is megtörténik, hogy teljesen elhagyják a települést...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutató: Kézdiszék gyötrelmes évei

A karácsonyi ünnepi (kicsit visszafogott), erdélyi könyvpiac mives kiadványát – Tóth László Kézdiszék 1917-1920 forgatagában, szemtanúk visszaemlékezéseinek tükrében című kötetét – kaphattam kézbe. A kiváló író-újságíró immár második írásában dolgozza fel a „feldolgozhatatlant”: Kézdiszék szenvedését az első világháborúban. A szerző a köztudatban kevésbé ismert tényeket tár a nagyközönség elé. [...] Dr. Balla Tibor ezredes, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának professzora szerint 1945 után az egykori román betörés, s az azt követő hadműveletek kutatása háttérbe szorult a magyar történelem kutatási terveiben, pedig következményei egy országgrész, s nemzedékek sorsát határozták meg. [...] Tóth László ugyan nem történész, de nagy körültekintéssel alapozta meg munkáját, dokumentumokkal támasztja alá a szomorú tényekről megfogalmazott szavakat. Az írástudó kettős koncepció alapján fogott munkához. Egyrészt végigtekintette a Nagy Háború eseményeit, másrészt szemtanúk vallomásait gyűjtötte össze...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Studia Artis címmel új könyvsorozat jelenik meg Marosvásárhelyen

Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Doktori Iskolájának kezdeményezésére Studia Artis címmel jelenik meg könyvsorozat. Az egyetem doktoriskolás hallgatóinak munkáiból álló gyűjtemény első két kiadása már el is készült. Nagy Imola és Berekméri Katalin kétkezes könyvbemutatójára március 5-én, pénteken délután 6 órától kerül sor. A beszélgetést Facebookon is közvetítik, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem oldalán, bekapcsolódni Zoom-on keresztül is lehet. Az esemény házigazdája B. Fülöp Erzsébet színművész, a Doktori Iskola igazgatója. Meghívottak: Béres András, a Doktori Iskola korábbi vezetője, az MTA külső köztestületének tagja, Jákfalvi Magdolna és Kékesi Kun Árpád egyetemi oktatók. A sorozat minden kötete a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Doktori Iskolájában végzett hallgatók kutatásain alapszik...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Új lappal rukkolt elő az ellehetetlenített Várad folyóirat munkaközösség

Két hónappal a Várad folyóirat intézményi önállóságának megszüntetését követően a lap munkatársainak egy része új folyóiratot alapított a Holnap Kulturális Egyesület kiadásában, a BGA Zrt. támogatásával. Az Újvárad című 64 oldalas periodika a csíkszeredai Alutus nyomdában készül, főszerkesztője Szűcs László. [...] Maradtunk az elhatározással, hogy folytatni kell, új lapot nyitni. Kísérlet is ez, hiszen az Újvárad nem csupán folytatása valaminek, hanem útkereső újrakezdés. [...]Az Újvárad, melyet március 8-án, hétfőn 17 órától mutatnak be élőben a nagyváradi Szigligeti Stúdióban, hamarosan kapható a nagyobb erdélyi városok könyvesboltjaiban...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Megalakulásának 75. évfordulóját ünnepli a marosvásárhelyi Tompa Miklós Társulat

Megalakulásának 75. évfordulóját ünnepli a marosvásárhelyi Tompa Miklós Társulat: háromnegyed évszázaddal ezelőtt, március 10-én tartotta első bemutatóját a társulat névadója által vezetett Székely Színház, megteremtve ezáltal Marosvásárhely és a tágabb értelemben vett Székelyföld első állandó színházát. Az évfordulón Keresztes-Szabó-Demény-Apostolache: Egy római tragédia című fergeteges zenés vígjátékát mutatja be a társulat Keresztes Attila művészeti igazgató rendezésében. Hozzátette, a társulat teljes odaadással készül, de megtörténhet, hogy online premier lesz, vagy még az sem...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Összeállítás: Az önállósulás és a magyar közösség

Szlovénia önállósulási folyamatában kétségkívül fontos szerepe volt az őshonos olasz és magyar nemzeti közösségeknek is. Kis létszámunk miatt minden bizonnyal nem tudtuk volna döntő módon befolyásolni a szlovén nemzet döntését, visszatekintve a történésekre azonban nem volt mindegy, hogy a két nemzeti közösség, akkori vezetőségük támogatja-e vagy sem a szlovén önállósulást. A jelen összeállításban ezt a témakört próbáljuk az akkori magyar érdekközösség titkára, a későbbiekben a művelődési intézet vezetője, nemzetiségi parlamenti képviselő, a jelenleg történészként tevékenykedő Göncz László, az MTA külső köztestületi tagjának segítségével feldolgozni. [...] „Harminc év távlatából még nemzetiségi szempontból nem lehet tisztán látni a szlovén önállósulás folyamatának minden mozzanatát, az azonban véleményem szerint vitán felüli, hogy akkor a magyar nemzetiség vezetősége és maga a közösség is helytálló, ma is büszkén vállalható magatartást tanúsított. A mozgáster korlátozott volt, hiszen a kisebbségi státusz adott volt és nem változott, tehát azon belül kellett döntéseket hozni úgy, hogy egyrészt ne gyorsuljon fel túlságosan a magyar közösség fogyása, másrészt, hogy az együttélés normarendszerét a vidék boldogulása szempontjából segíteni tudjuk. Ezek a célok összességében bizonyos mértékben beteljesültek...” Forrás: Nepujsg.net: [teljes cikk >](#)

Kötetismertető: Bence Lajos Egyszer én is című novellája

Tavaly október végén, szinte az ország leállásával egyidejűleg a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet (MNMI) gondozásában megjelent Bence Lajos, az MTA külső köztestületi tagjának Egyszer én is című novelláskötete. A közel ötven muravidéki rövid történetet tartalmazó könyvnek a bemutatója február 18-án a virtuális térben volt egy könnyed beszélgetés keretében. Bence Lajos első novelláskötetét Szemes Péter szerkesztő és Bakonyi István irodalomtörténész méltatták, az illusztrációkat Herman László készítette. Halász Albert – aki egyben a kiadvány teljes nyomdai előkészítését is vállalta – által moderált bemutató során fény derült a „jobbára vidám, néhol talán egy kicsit ironikus, legtöbb esetben öironikus jellegű történetek” háttérére, a kötet létrejöttének előzményeire, a témaválasztás okaira. A szókimondó, őszinte stílusú, rövid történetek, amelyek a maguk komolyságában vicces, tréfás hangnemben íródtak, különböző témákat karolnak fel – a családi és baráti körön kívül szó esik az akkori rendszerről, illetve a kommunizmus kemény világról, az oktatásügyről, a romakérdésről – szinte mindenről, ami a 80-as években megtörtént...” Forrás: Nepujsg.net: [teljes cikk >](#)

A Muravidéki Pedagógusok Egyesülete (MPE) Tudástér című előadássorozata

A Muravidéki Pedagógusok Egyesülete (MPE) Tudástér című előadássorozata folytatódik az idei évben is. A már negyedik évad második előadása – Deliága Éva pszichológus és integratív gyermekterapeuta a „Gyermekek akaratosság, szorongás és agresszió”

című online előadása – múlt csütörtökön került az érdeklődők elé. Deliága Éva, aki már több mint tíz éve praktizál gyermekpszichológusként, előadásában elsősorban a járvány által kialakult helyzet szokatlansága és természetellenessége miatt a gyerekeknek megnyilvánuló negatív viselkedésre – szorongás, akaratosság és agresszió – összpontosított. „Nem az a cél, hogy a tökéletességre törekedjünk, a cél itt az elég jó működés lenne. Az elég jó alatt azt értem, hogy hitelesen, kongruensen, önazonosan kommunikálunk a gyerekekkel” – mondta befejezésként...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

„Muravidéki magyar értékek nyomában” eredményhirdetése

A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség a Muravidéki Magyar Értéktár Bizottsággal közösen 2020 októberében pályázatot hirdetett muravidéki magyar értékek keresésére és leírására az általános iskolák 7–9. osztályosai és középiskolás diákok részére, akik mentortanáruk közvetítésével háromfős csoportokban nyújthatták be pályázati anyagukat. A pályázatra hat csoport jelentkezett, ami összesen tizenkét javaslatot tartalmazott. A pályázatokat egy háromfős zsűri értékelt, majd azokat a Muravidéki Magyar Értéktár Bizottság 2020. március 2-ai, 4. rendszeres ülésén bírálta el. A Muravidéki Magyar Értéktár Bizottság döntése értelmében a fent említett értékekkel (11) bővült a Muravidéki Magyar Értéktár, így az már 58 nemzeti értéket tartalmaz...”

Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Interjú: Hozjan Danijela, a Lendva Községi Kultúregyesületek Szövetségének leköszönő elnöke

Hozjan Danijela, aki a Lendva Községi Kultúregyesületek Szövetségét 13 évig vezette, nyugdíjba vonulása miatt (rendezvényszervezőként dolgozott a Kulturális Közalapítvány lendvai kirendeltségénél) elbúcsúzott a szövetségnél betöltött elnöki posztjától is. Negyven éves pályafutása alatt a műkedvelő kultúra területén pozitív hozzáállásával sok sikert ért el. [...] Kezdetben nehéz volt, mert nem tudtam, mely egyesületek működnek a községünk területén. Egy kis kutatás után összeállítottam a Lendva Községi Kultúregyesületek Szövetségéhez csatlakozó kulturális egyesületek listáját, és attól kezdve állandóan tájékoztattam őket az egyesületeken belül zajló különféle eseményekről, fontos tudnivalókról, segítettem nekik a szervezésben. Nagy örömet okozott, hogy a szövetséghez ennyi különféle társaság csatlakozott – nyilatkozta elnöki tevékenysége kezdeteiről Hozjan Danijela. A munkáját különféle elismerések és díjak is dicsérik, a legjobban a községi elismerésnek örült, amelyet a szövetség 40. évfordulója alkalmából kapott 2016-ban, de sokat jelent neki a Lendvai Szület 40. évfordulója alkalmából (2019) elnyert díj is...” Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Reneszánszukat élük a magyar-horvát kulturális és oktatási kapcsolatok

Múlt héten Budapestre látogatott Radovan Fuchs horvát oktatási miniszter, hogy kollégájával, Kásler Miklóssal, Magyarország emberi erőforrásokért felelős miniszterével tárgyaljon. A horvát delegáció tagja volt Csapó Nándor, a zágrábi Tudományos és Oktatási Minisztérium kisebbségekkel foglalkozó igazgatóságának a vezetője is. A találkozó utáni sajtótájékoztatón Kásler Miklós miniszter fontosnak nevezte, hogy a nyelvtanárokat az anyaország nyelvi közegében képezzék ki, és továbbképzéseket is biztosítsanak nekik. Arról is beszélt: lényegesnek tartják a magyar és horvát irodalmi alkotások – regények, versek – lefordítását egymás nyelvére, ezek „közkincsé tételét”, akár az iskolai tananyagokba történő beépítését is...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Politikum: Önkormányzati választásokra készülve

Május 16-án előljárókat, polgármestereket, zsupánokat, járási, városi és megyei közgyűléseket választanak Horvátországban. Az önkormányzati választások ilyen „covidos” időszakban eleve kihívást jelentenek, a kormányzó és az ellenzéki pártokról nem is beszélve, amelyek számára egy jó ideig ez lesz az utolsó bizonyítási lehetőség, mivel az önkormányzati választásokat követően három olyan év következik, amelyekben előreláthatólag nem lesz semmilyen választás Horvátországban. [...] A várható fejleményekről Jankovics Róbertet, a horvátországi magyarság parlamenti képviselőjét, a HMDK elnökét kérdeztük. [...] Az előző évek komoly és mindenki számára látható eredményeket hoztak közösségünknek. Felújítottunk, felépítettünk, vagy belátható időn belül felépítünk mindent, ami a közösségünk számára fontos; végre méltó támogatást kezdünk kapni rendezvényeink megtartására, előnyös helyzetbe hoztuk földműveseinket, kis- és középvállalkozóinkat, megtöbbszörítettük a magyar iskolákba iratkozó diákok számát. Partnerként kezelnek bennünket Zágrábban és Budapesten egyaránt. [...] Határozottan kijelenthetem, készek vagyunk vállalni a felelősséget a Bellyei és a Hercegszőlősi járás vezetéséért. Ha összefogunk, nyerhetünk! Mi ezekben a járásokban eddig beértük morzsákkal, ennek május 16-án véget szeretnénk vetni. [...] A HMDK vezetőivel tárgyalt a nemzetpolitikáért felelős államtitkár...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Készülnek a magyar tankönyvek

A szeptemberi iskolakezdésre 35 új, magyarra fordított tankönyv és gyakorlófüzet áll majd a magyarul tanuló általános iskolások rendelkezésére – mondta Andócsi János, az Eszéken működő Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ (HMOMK)

igazgatója. A horvát tanügyi törvény lehetővé teszi, hogy a kisebbségek saját nyelvre lefordított általános iskolai tankönyvekből tanulhassanak. Az elmúlt évek során az oktatási minisztérium nagyobb összeget fordított a tankönyvek fordítására, kiadására. Közel ötven tankönyvet, munkafüzetet ültettek át magyar nyelvre. Itt most az általános iskola 1., 5. és 7. osztályos tanulóinak a tankönyveiről van szó, amelyeket a horvátországi tanár kollégák fordítanak, a lektorálást pedig az eszéki magyar tanszékkel együttműködve végezzük...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Pristina nem hajlandó Koszovó határaitól tárgyalni

Belgrád és Pristina párbeszédének folytatását sürgette koszovói látogatásán Miroslav Lajčák, az Európai Unió illetékes különmegbízottja. Hangsúlyozta, hogy politikai egységre van szükség, mert a tárgyalás nem csak egy párt, hanem minden politikai tényező felelőssége. Vjosa Osmani megbízott koszovói elnök kiemelte: Pristina nem engedi meg, hogy Koszovó határaitól is egyeztessenek...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Duális oktatás egyetemistáknak is Szabadkán

Idén az egyetemistáknak is lehetőségük lesz arra, hogy bekapcsolódjanak a duális oktatásba – mondta Szabadkán Gabrijeła Grujić, a szerbiai Oktatási Minisztérium duális képzéssel foglalkozó tanácsosa. Hangsúlyozta, hogy a szabadkai iskolák kezdettől fogva aktívan részt vettek ebben a duális oktatási modellben, amely segít a fiataloknak olyan színvonalú tudást szerezni, amivel könnyebben elhelyezkedhetnek, és ami további cégeket fog idevonzani Szabadkára és a régióba. Hozzátette, az országban tizenkét tréningközpontot hoznak létre, és Szabadka lesz az egyik...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Hivatalos használatba kerül a bunyevác nyelv Szabadkán

A szabadkai városi képviselő-testület ma tartja meg sorrendben hetedik rendes ülését, amelyen 23 napirendi ponttal kapcsolatban szavazhatnak, illetve mondhatják el véleményüket a képviselők. Az ülés apropóján tegnap dr. Pásztor Bálint, a városi képviselő-testület elnöke sajtótájékoztatót tartott, amelynek keretén belül szót ejtett a legfontosabb napirendi programokról. [...] Február 10-én az említett nemzeti tanács képviselői hivatalosan is kezdeményezték a bunyevác nyelv hivatalos használatba kerülését. A törvény értelmében először létre kell hozni egy munkacsoportot, amely kidolgozza a szövegszerű javaslatokat, és ezt követően a városi képviselő-testület megnyitja a vitát az elkészült szövegről. Egy több hónapos eljárásról van szó, aminek a végén várhatóan a bunyevác nyelv kronológiai értelemben a negyedik hivatalos nyelvvé válik a város területén...” Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Klemm József, a Vajdasági RTV vezérigazgató-helyettese

Díjjal zárta az elmúlt évet és újabb elismeréssel kezdte az ideit Klemm József, a Vajdasági RTV vezérigazgató-helyettese. Három évtizedes aktív és elismert újságírói munka után, tizenhárom éve vezetői beosztásban a kollégák és a szakma munkafeltételeinek megteremtése a feladata, társadalmi szerepvállalásai és civil kezdeményezői is ehhez a hivatáshoz kötődnek. Ha lelki feltöltődésre vágynak, verset ír. [...] Következő projektumuk a bánáti templomok megörökítése. Azt szeretnénk ugyanis, hogy a Vajdasági RTV számára, de nyilván az összmagyarság számára is kameráinkkal végigjárjuk és tartósan megörökítsük a bánáti katolikus templomokat. [...] Milyen helyzetben vannak a kisebbségi szerkesztőségek? — Idealizálni nem szeretnénk. Tény, hogy az egész VRTV anyagi helyzete rendezetlen, hiszen folyamatosan pénzhiánnyal küzdünk, és ez az egész vállalatra, így a kisebbségi szerkesztőségekre is rányomja bélyegét. Nem tudjuk megfizetni a valóban jó kádereket, az ellentmondásos törvények miatt nem tudunk állandó munkaviszonyt felajánlani az új munkatársaknak, a szerkesztőségek elöregsznek...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: 25 éves a Színes Szilánkok Diákszínpad

Figura Terézia, az Újvidéki Színház művésznője már 20 éve vezeti a Színes Szilánkok Diákszínpadot, ahol kollégáival mindent megtesznek azért, hogy a fiataloknak életre szóló élmény legyen a színpad. [...] A diákszínpadnak ez a 25 év azt jelenti, hogy habár sokan elmentek Újvidékről a szerencsájukat máshol keresni, így is maradtak szép számban olyan magyar ajkú fiatalok a tartományi székvárosban és környékén, akik, amikor beléptek a színházba, az teljesen elvarázsolta őket, és társultak a Diákszínpadhoz. Hogyan indult annak idején a Diákszínpad? A 90-es években az Újvidéki Színház kiváló színésznője, a ma már nyugalmazott Ábrahám Irén, valamint Juhász Valéria és Klemm Márta pedagógusok úgy érezték: tenni kell valamit annak érdekében, hogy a fiatalok ne csak a sötétséget, kilátástalanságot lássák maguk körül, ne csak a negatív történeteket, jelenségeket érzékeljék maguk körül...” Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Betekintés a zsidó kulturális örökségbe

A Szabadkai Városi Múzeum is részt vesz az INTERREG Duna Transznacionális Program REDISCOVER elnevezésű projektében, amelyben nyolc ország kilenc városa kapcsolódott be. A projekt keretében egy kiállítás megnyitóra is sor kerül majd a múzeumban. A mindennapok zsidó szemszögből című kiállítás szerzői Ljubica Vuković Dulić művészettörténész, főmuzeológus és Hicsik Dóra, az intézmény fő könyvtárosa voltak, a dizájnt pedig Lality Csaba készítette. A részletekkel kapcsolatban a szerzőket kérdeztük. [...] A kiállítást katalógus kíséri majd, melyben olvashatóak lesznek a különböző témákat feldolgozó írások, s természetesen lesz egy katalógus része is, melyben bemutatjuk az itt kiállított tárgyakat: képeslapokat, reklámokat, könyveket, képzőművészeti alkotásokat, dokumentumokat. A tárgyak a zsidóság szabadkai letelepülésétől kezdve a II. világháborúig egy csodálatos történetet mutatnak be, a városunk legszebb korát, az építkezések, gyarapodások időszakát, melyhez nagyban hozzájárultak az itt élő zsidók is...” Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#)

Videó: A zombori napóra

Zomborban található az ország egyetlen napórája. A napóra elkészítését a csillagászzal is foglalkozó Csokor János iskolaigazgató kezdeményezte 1852-ben. [...] Wilhelm József, történelemtanár: Tudni kell, hogy ekkor már voltak mechanikus órák a városban, úgyhogy ennek a műnek volt egy üzenete. Ekkor vagyunk 3 évvel a magyar forradalom és szabadságharc után, és tudjuk, hogy a Deák-féle passzív ellenállás valamilyen formában mindig megmutatkozott. A napórán látható üzenet, hogy „Egy ezekből a végórád” az akkori abszolutista elnyomó, az osztrák uralom ellen szólt, és igencsak érdekes volt...” Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Meglódult a munkanélküliség, csaknem két százalékpont a különbség észak és dél között

Tíz százalék közelébe emelkedett a regisztrált munkanélküliek aránya a felvidéki magyarlakta járásokban. Az ÚPSVaR adataiból kiszűrtük, hogyan állnak a magyar lakta régiók, és a helyzet az, hogy a koronavírus okozta gazdasági válság a déli és keleti régiókat jobban sújtja, mint az többi járást. Az országos munkanélküliségi ráta 7,81 százalék. Összesen 214 ezer állástalant tartanak nyilván a Munkaügyi Hivatalok. Ezzel szemben a 16 magyarlakta járás összesített munkanélküliségi rátája 9,43 százalék, ami 1,62 százalékponttal felülmúlja az országos adatot...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Nagy az elégedetlenség a felsőoktatási törvény tervezett módosítása miatt

Miután a Szlovák Rektori Konferencia és több egyetem is elutasította a felsőoktatási törvény módosítását, a pozsonyi Szlovák Műszaki Egyetem (STU) pedig sztrájkjal is fenyegetett, a szaktárca kedden tárgyalni hívta a rektorok szervezetének, a Felsőoktatási Tanácsnak és a Szlovákiai Egyetemi Diákönkormányzatok Szövetségének (ŠRVŠ) vezetését. A felsőoktatási törvény módosításával kapcsolatosan az egyik leginkább hangoztatott kifogás, hogy jelentősen korlátozná az egyetemek öngazgatását és az intézmények belső ügyeivel kapcsolatban közvetve ugyan, de több befolyást adna a minisztériumnak. Ezt a felsőoktatási szervezetek az egyetemek és főiskolák politikai irányítás alá vonásnak értelmezik. Juhász György, a komáromi Selye János Egyetem rektora lapunknak elmondta, a tárca eredeti tervezete szerint jelentősen átalakítanák az egyetemek önkormányzati szerveit. „Az akadémiai szenátusoknak a jogköreit megnyirbálnák” – mondta, hozzátéve: sok kompetenciát kapnának az egyetemek igazgatótanácsai...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Megmarad a Komáromi Speciális Alapiskola jogalanyisága

Megmarad a komáromi magyar tannyelvű speciális alapiskola önálló jogalanyisága. A hírt Filip Mónika (SaS jelöltje) oktatásügyi államtitkár is megerősítette. A nemzetiségi oktatásért felelős főigazgatósággal részt vettünk egy szakmai beszélgetésen a Nyitrai kerület iskolahálózatának optimalizációjával kapcsolatban. Ennek eredményeként megmarad az önálló jogalanyisága és továbbra is működhet a magyar tannyelvű speciális alapiskola Komáromban” – jelentette be az államtitkár...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

A főváros vonzáskörzetében: 2021-re már a tömbvidék is szórványosodik

Az idei népszámlálás egyik nagy kérdése, miként változott az előző tíz évben a felső-csallóközi települések nemzetiségi összetétele a nem csillapodó betelepülési hullám következtében. Meg tudnak-e kapaszkodni az őshonos közösségek, vagy menthetetlenül elveszítve korábbi jellegüket, Pozsony „alvóvárosaivá” válnak a települések? [...] Épül a „szlovák Detroit” – állítja Öry Péter, Csallóközcsütörtök polgármestere, amikor a Felső-Csallóközöt érintő betelepülési hullámról kérdezzük. [...] Öry Péter és munkatársai a Pro Civis polgári társulásban már évek óta nyomon követik, milyen demográfiai változások történtek a Pozsonyt övező járások településein. Ismert jelenség, hogy a határszélen fekvő főváros a szomszédos Ausztria és Magyarország felé is „terjeszkedik”, arról azonban kevesebb szó esik, hogy Pozsony „kiáramlása” nemcsak a Szenci és a Dunaszerdahelyi járást érinti,

hanem a szlovák etnikumú Erdőhátat is. [...] Őry szerint érdemes lesz figyelni az idej népszámlálás eredményeit olyan szempontból is, hányan vallják be, hogy az állandó lakhelyük nem azonos a tartózkodási helyükkel...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Czirfusz Attila, egyetemi professzor

Czirfusz Attilát tavaly novemberben nevezte ki egyetemi professzorrá Zuzana Čaputová államfő. Az ógyallai származású orvos, farmakológus jelenleg a pozsonyi Szent Erzsébet Főiskolán és a komáromi Selye János Egyetemen tanít, valamint a Semmelweis Ignác Egészségközpont igazgatója. [...] Hogyan jelent meg a tanulmányai során a többnyelvűség? Mivel teljesen magyar környezetben nőttem fel, körülbelül fél év kellett ahhoz, hogy a nyelvem „ne törjön ki”, hogy folyamatosan beszéljek, s ne kelljen azon gondolkodnom, hogy a mondat végén hím- vagy nőneműt kell-e használnom. Gyakran olyan probléma is felmerült, hogy sok tankönyv, például az anatómia, cseh nyelvű volt, így meg kellett tanulni a cseh terminológiát, viszont a gyakorlatok és vizsgák már szlovákul zajlottak, míg az orvosi szaknyelv alapja természetesen a latin. Ez a „többnyelvűség” bizony a szlovák kollégáimnak is problémát okozott. [...] Gyakorlatilag eljutott a szlovákiai szakma csúcsára, azonban volt-e valaha olyan élménye, hogy a magyar nemzetisége nehezítette az előrehaladását? Nekem személy szerint ilyen problémáim sosem voltak. Szerintem ez egy másodlagos, művileg kreált probléma. Azok éltetik, akik az elnemetietlenedést szorgalmazzák...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Petőcz Kálmán, politológus és diplomata

Kereken egy esztendeje, hogy a tavalyi szökőév szökőnapján az itteni magyarság politikai képviselője kívül rekedt a szlovákiai törvényhozás házában. Az „évforduló” az utánanézés kötelességét kínálja: a kudarc után pártjaink vajon mára levonták-e a lehangelő fiaskó tanulságait? Petőcz Kálmán politológust és diplomatát kérdeztük. [...] Szerintem a pártok még mindig adósak annak a magyarázatával, miért nem jött létre 2019 őszén az ugyan kisbetűvel írandó, ám tényleges összefogás?! Sőt, annak ellenére, hogy már küszöbön állt a megegyezés. [...] Meglátása szerint, a politikai társadalmi presztízsvesztésén kívül, a törvényalkotás és a közélet mely területein érzékelhető a leginkább, hogy az elmúlt három évtizeddel szemben a szlovákiai magyarságnak most nincs saját parlamenti képviselője? A kormány egész eddigi tevékenységét beárnyékolja és egyben keretezi is a Covid-járvány kezelésének kényszere. Magyar szempontból szintén ezt tartom a legfontosabb kérdésnek. [...] Nem tisztességes azt állítani, hogy az elbukott választások óta nem zajlott semmilyen önreflexió. Igenis történt, és mindkét nagyobb pártban. Persze, ha valaki azt várja, hogy ez az önreflexió látványos legyen, és a politikusok akár hamut szórjanak a fejükre, akkor hiába reménykedik. A mai politikának ez nem természete...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Gyurgyík László szociológussal, egyetemi oktatóval

A népszámlálás kellős közepén vagyunk, több mint kétfel millióan töltötték már ki a kérdőíveket. Mindmáig sok a vitatott kérdés a népszámlálási ív kérdéseit és tisztaságát tekintve, s nemcsak a két nemzetiség megjelölésének lehetőségéről van szó. A felvidéki magyarság népességfogyásának okairól, magáról az idej népszámlálásról és a várható eredményekről kérdeztem Gyurgyík László szociológust, az MTA külső köztestületének tagját, egyetemi oktatót. [...] Mit gondol arról, hogy az idej népszámlálási íven két nemzetiség is beírható? Lehet valakinek két nemzetisége? Ez egy jó kérdés. Látnunk kell, hogy vannak olyan csoportok, rétegek, amelyek valamilyen módon köztes helyzetben vannak, illetve két nemzetiséghez is kötődhetnek. Elsősorban a vegyes házasságban élőkre, a vegyes házasságokból származókra gondolok konkrétan. Csakhogy itt jelentős asszimetria van jelen, hiszen a szlovák-magyar vegyes házasságból születőknek mindössze 20 százaléka lesz az, aki magyar nemzetiségűnek vallja magát, 80 százalék a többségi nemzethez inklínál. [...] Ha nem lesz a nemzetiségre vonatkozó kérdésre válaszolóik számaránya magasabb, mint tíz évvel ezelőtt volt, akkor 400 ezer fölötti magyarral számolhatunk...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Bohács Béla teológia professzor

Bohács Béla az Eperjesi Egyetem Görögkatolikus Teológia Karának liturgiaprofesszoraként 2020-ban vonult nyugdíjba. Ő volt a teológiai kar egyedüli magyarul beszélő tanára. Dolgozott a nyíregyházi Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán is, ahol nyugdíjba vonulásakor megkapta a Szent Atanáz-díjat. Megdöbbenve értesültünk róla, hogy március 3-án a Covid 19 őt is legyőzte...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kötetismertető: Nagy Enzoe Zoltán portréival mutatják be a bodrogi költőket, írókat

Bodrogi írók és költők arcképcsarnoka névre keresztelt kötet valamivel több, mint 200 oldalon mutatja be az ország keleti csücskében elterülő tájegység legnevezetesebb íróit, költőit. A szerzők szerint a kötet különösen fontos szerepet tölt be, ugyanis a Bodrogi ezen tehetségeiről még nem született hasonló, képekkel illusztrált összegzés. Pásztor István, a könyv kiadását kezdeményező Lorántffy Zsuzsanna a Bodrogi Fejlesztésért Társulás elnöke szerint a kötet elsősorban Szócs Géza költő emlékére készült. [...] Tomojka Tünde, a kötet szerzője, szerkesztője a már említett kiállítás megnyitóján szerzett tudomást arról, hogy a képzőművészeti alkotások kiállítása mellett tervezik a régió íróinak, költőinek életét és munkásságát bemutató kötet összeállítását is...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)